

30.1.2015

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1768/2013, mille on esitanud Kreeka kodanik Ria Martakis Kreekas pangalaenu andmise seaduslikkuse kohta Šveitsi frankides

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni esitaja soovib teada, kas on seaduslik maksta Kreekas pangalaenu Šveitsi frankides, eriti kui kõnealusel pangal polnud koolitatud töötajaid, kes oleksid saanud anda võimalikele laenuvõtjatele sellise investeerimistoote kohta teavet. Ta palub ka juhiseid, kuidas kaitsta end panga võetud meetmete vastu, kuna pidevate muutuste tõttu euro ja Šveitsi frangi vahelises vahetuskursis on kõnealune laenusumma liiga kõrgeks muutunud ja petitsiooni esitajal on tekkinud rahalised raskused.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 23. juunil 2014. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 30. jaanuaril 2015

Euroopa Komisjoni märkused

ELi tasandil puudus ajavahemikus 2007/2008 hüpoteeklaene käsitlev õigusraamistik. Komisjon on aga 1. märtsil 2001. aastal avaldanud soovitusel kodulaenu pakkuvate laenuandjate poolt tarbijatele antava lepingueelse teabe kohta. Soovitusel esitatud suunised olid vabatahtliku toimimisjuhendi vormis kokku lepitud hüpoteeklaene pakkuvate laenuasutuste ja tarbijarühmade vahel. Juhendis ei viidatud konkreetselt välisvaluutas laenudele ning see ei olnud laenuandjate jaoks siduv. Komisjoni käsutuses oleva teabe alusel ei saa komisjon teha järeldust, kui rangelt järgisid üksikud laenuasutused vabatahtlikku

toimimisjuhendit ajavahemikus 2007/2008. Komisjoni teada võtsid paljud Kreeka finantsasutused vabatahtliku toimimisjuhendi algusest peale kasutusele. Kreeka pankade väidetavat hooletust klientide nõuetekohasel informeerimisel välisvaluutaga seotud võimalikest riskidest tuleb seepärast samuti hinnata toonase Kreeka riikliku seadusandluse seisukohast.

Komisjon tegi 2011. aasta märtsis ettepaneku hüpoteekkrediidi direktiivi kohta, mis võeti vastu 4. veebruaril 2014. Liikmesriigid peavad direktiivi 2014/17/EL võtma siseriiklikku õigusesse üle hiljemalt 21. märtsiks 2016. Direktiiviga võetakse kasutusele sektoriülesed meetmed, mida kohaldatakse hüpoteekkrediidi kõikide liikide suhtes, nt tasustamise kõrge tasandi sätted, et piirata ülemääraste riskide võtmist, teadmiste ja pädevuste nõuded töötajatele ning asjakohase teabe andmine tarbijatele enne krediidilepingu sõlmimist (Euroopa standardinfo teabeleht)¹. Tekst sisaldab samuti muutuva intressimääraga laene ja välisvaluutas laene käsitlevaid erisätteid. Artiklis 23 nõutakse liikmesriikidelt, et nad kehtestaksid juhul, kui krediidileping on seotud välisvaluutas laenuga, nõuetekohase raamistiku, mis kas annab tarbijale teatud tingimustel õiguse konverteerida laen teise valuutasse või pakub muid võimalusi tarbijat ohustavate vahetuskursi riskide piiramiseks. Muude võimaluste hulka võivad näiteks kuuluda piirangud või ka hoiatused, kui need on piisavad, et piirata vahetuskursi riski. Kuid hüpoteekkrediidi direktiivi sätteid ei kohaldata õiguskindluse tõttu ning vastavalt artiklile 43 nende krediidilepingute suhtes, mis olid sõlmitud enne 21. märtsi 2016.

Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu esitas 21. septembril 2011 kõigile riiklikele pädevatele asutustele soovitus² käsitleda ülemäärastest välisvaluutas laenudest tulenevaid süsteemseid riske. Saadud andmete alusel leidis Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu oma järeelmeetmete aruandes³, et Kreeka järgib nõudeid täielikult.

Mitmes direktiivi 2005/29/EÜ sättes nõutakse, et ettevõtja esitaks selgelt, arusaadavalt ja õigeaegselt teabe, mida tarbija vajab teadliku ostuotsuse tegemiseks, näiteks pakutava toote või teenuse peamised omadused ja hind, k.a selle kasutamise kaasnevad riskid ja tulemused.

Komisjoni teatises direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamise kohta⁴ ja sellele lisatud aruandes⁵, mis võeti vastu 14. märtsil 2013, määratakse kindlaks peamised valdkonnad, kus tuleks jõustamist tõhustada, sealhulgas finantsteenuste sektor. Tegevusprioriteetideks on 2009. aasta suuniste edasine väljatöötamine ning temaatiliste seminaride laiendamine ja korraldamine tarbijatele peamist muret tekitavates valdkondades koostöös riiklike täitevasutustega.

Lisaks käivitas komisjon hiljuti teadlikkuse tõstmise kampaania, et suurendada üldisi teadmisi tarbijate õigustest ja jõustamisvõimalustest mitmesugustes valdkondades. See hõlmab mitut

¹ Lepingueelne teabeleht (ESIS) asendab Euroopa toimimisjuhendi nende laenude puhul, mis kuuluvad selle reguleerimisalasse.

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:342:0001:0047:en:PDF>

³ http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/recommendations/2013/ESRB_2013_2.en.pdf?e48c0195897f850f84879712ce2f2cf7 Hinnangu kohaselt täitis Kreeka seitsmest soovitusel täielikult kahte. Viie soovitusel puhul esitas riiklik pädev asutus piisavaid selgitusi, et põhjendada meetmete võtmata jätmist. Järeelmeetmeteks esitasid andmeid riiklikud pädevad asutused, kuid neid analüüsis riikideülene töörühm identsete kriteeriumite alusel.

⁴ „Tarbijakaitse kõrge taseme saavutamine. Siseturul usalduse suurendamine” COM(2013) 138 final.

⁵ COM(2013) 139 final.

liikmesriiki, k.a Kreeka.

Järeldused

Euroopa Komisjonil ei ole täidesaatvaid volitusi ettevõtjate suhtes, kes võivad olla rikkunud tarbijakaitset käsitlevaid ELi õigusakte, ning ta ei saa hinnata tarbijate ja konkreetsete ettevõtjate vahelisi üksikjuhtumeid, mis nõuab sageli asjaolude hindamist.

Petitsiooni esitajal palutakse seepärast esitada oma asi pädevale Kreeka ametiasutusele, arengu- ja konkurentsivõimeministeriumile, kelle kontaktandmed on järgmised:

Arengu- ja konkurentsivõimeministerium
Tarbijaküsimuste ja -kaitse direktoraat
Kaniggos Sq.
GR-10181 Ateena
Telefon: +30 210 3801507
Faks: +30 210 3841832
E-post: info@efpolis.gr
www.efpolis.gr

Selleks et saada nõuetekohast õiguslast nõu menetluse kohta, mida petitsiooni esitaja võiks oma individuaalsete õiguste säilitamiseks alata, võib ta ühendust võtta mõne tarbijaorganisatsiooniga. Kreeka riiklike tarbijaorganisatsioonide loetelu leiab järgmiselt lingilt pärast vajalikule riigile klõpsamist:

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/cons_networks_en.htm